Suomennos

AHVENANMAAN
MAAHERRA **18.4.2017** **4 17 L 10**

Eduskunnan perustuslakivaliokunta

Asia:
HE15/2017 Sote-uudistusl

Kirjallinen lausunto/ maaherra Peter Lindbäck

Eduskunnan perustuslakivaliokunnan 7.4.2017 toimittaman lausuntopyynnön johdosta koskien kirjallista lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä eduskunnalle nro 15/2017 sekä pyynnössä erikseen esitetyistä kysymyksistä saan kunnioittavasti esittää seuraavaa.

Olen perustuslakivaliokunnalle 24.3.2017 antamassani kirjallisessa lausunnossa osittain vastannut nyt kyseessä oleviin kysymyksin ja viittaan tämän vuoksi aluksi mainitussa lausunnossa esittämääni.

I. Tulisiko Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumuksen olla olemassa ennen kuin eduskunta päättää lakiehdotuksen hyväksymisestä?

Vastaus on ei!

Maakuntapäivien suostumus on hankittava sen jälkeen, kun eduskunta on ”lakipaketin” osana hyväksynyt sen pykälän, jolla tasoitusperustetta muutetaan Ahvenanmaan itsehallintolain 47 §:n 1 momentissa säädetystä 0,45 %:sta.

Ennen kuin selitän tarkemmin, miksi marssijärjestyksen tulee olla se, että maakuntapäivien o annettava mahdollinen suostumuksensa tasoitusperusteen muuttamiseen sen jälkeen, kun eduskunta on säätänyt tällaisesta muutoksesta, haluan selvyyden vuoksi todeta;

- että 47 §:n 2-4 momentin säännökset kuvaavat yleisiä edellytyksiä ylipäänsä sille, onko tasoitusperusteen korottaminen tai alentaminen ajankohtaista,
- että myös siinä tapauksessa, että Suomen hallitus ja eduskunta katsoisivat, että jokin tai jotkin näistä yleisistä edellytyksistä täyttyisivät ja ryhtyisivät näin ollen lainsäädäntötoimenpiteeseen tasoitusperusteen muuttamiseksi, niin itsehallintolain 47 §:n 5 momentin mukaan - joka on pakottava lainkohta - on kuitenkin välttämätöntä, että maakuntapäivät antaa suostumuksensa tähän eduskunnan valtakunnan lailla tekemään muutokseen, jotta se olisi pätevä.

Ahvenanmaan itsehallintolaki on säädöshierakkisesti yhdenvertainen Suomenperustuslain kanssa ja sen lisäksi erityislaki (”lex specialis”) suhteessa perustuslakiin.

Itsehallintolain 47 §:n 5 momentti ja siihen sisältyvä vaatimus, jonka mukaan

Ahvenanmaan maakuntapäivien on annettava suostumuksensa mahdolliseen tasoitusperusteen muuttamiseen on siis perustuslaintasoinen säännös ja vaatimus, ja siten kuin mainittu säännös ja sen esityöt on muotoiltu, muulle tulkinnalle ei jää sijaa.

Miksi maakuntapäivien suostumus on annettava sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt lakiehdotuksen ja ennen kaikkea siihen lain säännökseen, jolla tasoitusperustetta muutetaan?

Itsehallintolain 69 §:ssä on säännös itsehallintolain muuttamisesta, uudistamisesta tai kumoamisesta. Tähän vaaditaan lain säätämistä perustuslain säätämisjärjestyksessä Suomen eduskunnassa ja sen jälkeen Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksymistä kahden kolmasosan (2/3) enemmistöllä.

Tämä säännös itsehallintolain muuttamisesta ja vaihtoehtoisesti kumoamisesta on samalla sen marssijärjestyksen pääsääntö, jota tulee noudattaa silloin, kun jotakin itsehallintojärjestelmään liittyvää ollaan hyväksymässä niin Suomen eduskunnassa kuin Ahvenanmaan maakuntapäivilläkin.

Tässä yhteydessä on tärkeä tietää, että Ahvenanmaan maakuntapäivillä on ainoastaan oikeus hyväksyä ja vaihtoehtoisesti kieltäytyä antamasta hyväksyntäänsä uudelle tai muutetulle itsehallintolaille, jonka eduskunta on hyväksynyt perustuslainsäätämisjärjestyksessä ja tällöin nimenomaan siinä muodossa ja sen sanamuodon mukaisesti. Ahvenanmaan maakuntapäivillä ei ole siis oikeutta tehdä muutoksia muotoiluun ja sanamuotoon, jossa eduskunta on hyväksynyt lain.

Tästä seuraa aivan luonnollisesti, että uuden tai muutettavan itsehallintolain valmistelun tulee tapahtua valtiovallan ja itsehallinnon edustajien yhteistyössä, mikä yleensä tapahtuu valtiovallan asettamassa komiteassa tai työryhmässä, jossa jäseninä on niin valtiovallan kuin itsehallintoelimienkin edustajia. Näiden elinten jäsenet informoivat ja sitouttavat jatkuvasti toimintansa omiin ”päämiehiinsä” (poliitikkoihin) tulosten ja erilaisten ”linjavalintojen” osalta varmistuakseen siten siitä, että syntyvä komitean tai vaihtoehtoisesti työryhmän mietintö loppupäässä, silloin kun se muotoillaan ehdotukseksi hallituksen esitykseksi, tulee hyväksytyksi toisaalta valtiovallan (hallitus ja eduskunta) taholta ja toisaalta itsehallinnon (maakunnan hallitus ja maakuntapäivät) taholta. Ainoastaan näin toimimalla valtiovalta ja itsehallinto voivat etukäteen varmistua siitä, että eduskunnalle annettava hallituksen esitys voi saada maakuntapäivien suostumuksen sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Voimassa olevan Ahvenanmaan itsehallintolain (SSK 1144/1991 ja ÅFS 71/1991) valmistelussa tätä menettelytapaa noudatettiin ensin ns. Ahvenanmaankomitean mietinnössä 1987:31 ja sen jälkeen Ahvenanmaa-työryhmän mietinnössä ”Ehdotus Ahvenanmaan uudeksi itsehallintolaiksi” (OM:n julkaisu 7/1989). Niin Ahvenanmaankomitea kuin Ahvenanmaa-työryhmäkin koostui jäsenistä, joilla oli mandaatti edustaa valtiovaltaa ja vastaavasti itsehallintoa.

Ahvenanmaa-työryhmän tehtävänä oli Ahvenanmaan komitean mietinnön ja mietinnöstä annettujen lausuntojen perusteella laatia hallituksen esityksen muotoon ehdotus uudeksi Ahvenanmaan itsehallintolaiksi sekä laiksi Ahvenanmaan maakunnassa olevan kiinteän omaisuuden hankkimista ja hallintaa koskevan oikeuden rajoittamisesta annetun lain muuttamisesta.

Ahvenanmaa-työryhmän mietinnön myötä, joka oli poliittisesti sitoutettu sekä valtiovaltaan että itsehallintoelimiin, muodollinen ”kaksikantatyöskentely” uuden itsehallintolakiehdotuksen laatimiseksi päättyi, ja näin ollen hallituksen ei olisi pitänyt ryhtyä minkäänlaisiin muutoksiin asiassa hankkimatta ensin itsehallinnon suostumusta niille.

Suomen hallitus, joka noudatti osittain mainittuja ”pelisääntöjä”, päätti kuitenkin yksipuolisesti muuttaa yhteisesti laadittua ehdotusta uudeksi itsehallintolaiksi mm. koskien seuraavia tässä yhteydessä tärkeitä kysymyksiä.

a) Vaikka Ahvenanmaa-työryhmä oli mm. oikeusministerin tuella ehdottanut, että tasoitusperuste lain voimaan tullessa olisi 0,48 prosenttia, hallitus päätti esityksessään eduskunnalle muuttaa yksipuolisesti prosenttiluvun 0,45 prosentiksi.

b) Vaikka Ahvenanmaa-työryhmä oli mm. oikeusministerin tuella ehdottanut, että Ahvenanmaan valtuuskunnan tehtävänä olisi tarkistaa mainittua tasoitusperustetta, hallitus päätti esityksessään eduskunnalle muuttaa yksipuolisesti systematiikkaa niin, että tasoitusperusteen muutoksesta säädettäisiin valtakunnan laissa maakuntapäivien suostumuksella.

c) Myös ”eduskuntavaiheessa” maakunnan taloutta käsittelevään 7 lukuun tehtiin joitakin muutoksia. Muun muassa prosenttilukua, jolloin verohyvitystä suoritettaisiin, muutettiin, ja tämän lisäksi otettiin käyttöön itsehallinnolle mahdollisuus ”ylimääräisen määrärahan” saamiseen, vaikka tätä ei ollut ehdotettu hallituksen esityksessä.

Ehdottomasti vakavin ”ylilyönti”, mitä tulee itsehallintojärjestelmän periaatteeseen ”kahden asianosaisen suhteesta”, oli päätösvallan siirtäminen tasoitusperusteen mahdollisen tarkistamisen osalta Ahvenanmaan valtuuskunnalta toisen osapuolen eli valtiovallan ratkaistavaksi.

Muutos merkitsi itse asiassa, että hallitus (valtiovarainministeriö) voi yksipuolisesti päättää viedäänkö ja milloin mahdollinen ehdotus tasoitusperusteen muuttamisesta eduskuntaan lakiehdotuksena, mitä hallitus (valtiovarainministeriö) ei tietoisesti ole tehnyt kertaakaan sitten nykyisen itsehallintolain voimaantulon 1.1.1993 siitä huolimatta, että ainakin minun käsittääkseni 47 §:n 2-4 momentin tunnusmerkistö on täyttynyt useita kertoja.

Tässä yhteydessä on syytä mainita, että niin Ahvenanmaankomitea kuin Ahvenanmaa-työryhmäkin pitivät itsestäänselvyytenä, että Ahvenanmaan valtuuskunta ratkaisisi tasoitusperustetta koskevan kysymyksen pääasiassa kahdesta syystä:

a) Ahvenanmaan valtuuskunta on itsehallintolaissa säännelty osapuolista koostuva oikeudellinen asiantuntijaelin, jonka tehtävänä on sitovasti päättää myös vuosittaisesta ns. tasoitusmäärästä (”könttäsummasta) ja mahdollisesta verohyvityksestä (”ahkeruusrahasta”), jotka valtiovallan tulee sitten siirtää itsehallintoelinten käytettäväksi, jotta ne pystyisivät ylläpitämään ja rahoittamaan valtion tehtäviä, joita valtakunnan ei näin ollen tarvitse ylläpitää ja rahoittaa maakunnassa.

   Edelleen Ahvenanmaan valtuuskunnan tehtävänä on maakuntapäivien esityksestä päättää, tuleeko valtiovalta velvoittaa suorittamaan itsehallintoelimille ns. ylimääräisiä määrärahoja (ks. Itsehallintolain 48 §). Ahvenanmaan valtuuskunnalla on ymmärrettävistä syistä parhaat edellytykset selvittää, onko tasoitusperusteen tarkistamiselle perusteet sekä tulisiko tällaisen tarkistuksen tapahtua voimassa olevan tasoitusperusteen (prosenttiluvun) korottamisena vai alentamisena.

b) Kaikissa oikeusjärjestelmissä ja kaikissa oikeussuhteissa, joiden lähtökohtana on kaksi ”tasavertaista” osapuolta perustavaa laatua olevana oikeusperiaatteena on, että mahdollisen osapuolten välisen kiistakysymyksen tutkii ja ratkaisee riippumaton tuomioistuin tai muu riippumaton taho. Näin ollen niin Ahvenanmaankomitean kuin Ahvenanmaa-työryhmänkin mukaan oli itsestäänselvyys, että mahdollisen tasoitusperusteen muuttamisen ratkaisisi Ahvenanmaan valtuuskunta, joka on osapuolten muodostama, riippumaton ja tässä yhteydessä sopivin asiantuntijaelin. Siitä huolimatta, että itsehallintolain 47 §:n 2-4 momentissa pyritään - mahdollisimman tyhjentävästi - kuvaamaan tunnusmerkistöä tai tunnusmerkistöjä, joiden tulee olla täyttyneet, jotta tasoitusperustetta tarkistettaisiin, mainittu lainkohta antaa kuitenkin sijaa tulkinnalle.

   Kun hallitus ja eduskunta päättivät ”ottaa pois” Ahvenanmaan valtuuskunnalta sille suunnitellun tehtävän tasoitusperusteen tarkistamisesta ja siirsivät tämän tapahtuvaksi valtakunnan lain kautta maakuntapäivien suostumuksella, ainoana

perusteluna käytettiin asian niin suurta tärkeyttä, että sen määrittämistä lailla pidettiin tarkoituksenmukaisena.

Tässä yhteydessä olisi ollut korrektia tehdä myös selväksi, että tämä muutos merkitsi samalla sitä, että toiselle osapuolelle - valtiovallalle (valtiovarainministeriölle) - annettiin yksipuolinen oikeus toisaalta tehdä itsensä itsehallintolain 47 §:n 2-4 momentin tunnusmerkistön yksinomaiseksi tulkitsijaksi ja toisaalta, mikä on vieläkin huomionarvoisempaa, että kyseiselle osapuolelle pidätettiin oikeus olla saattamatta kysymystä tasoitusperusteen mahdollisesta tarkistamisesta eduskunnan tarkasteltavaksi. Tällainen sääntely toisen osapuolen eduksi ei ole oikeusvaltioperiaatteiden mukainen.

Yhteenvetona marssijärjestyksestä, jota tulee noudattaa tasoitusperusteen mahdollisessa muuttamisessa, eduskunnan tulee siis ensin hyväksyä lainsäädäntö, jolla tasoitusperustetta muutetaan, ja vasta sen jälkeen on hankittava Ahvenanmaan maakuntapäiviltä edellytetty lausunto kuten 47 §:n 5 momentissa säädetään. Poikkeaminen tästä marssijärjestyksestä olisi edellyttänyt, että itsehallintolain 47 §:n 5 momentissa olisi nimenomaan säädetty, että marssijärjestyksen - itsehallintosystematiikan pääsäännön vastaisesti - tulisi olla päinvastainen. Sitten on tietenkin yhtä tärkeää, että osapuolet (hallitus ja maakunnan hallitus) saavuttavat sellaisen neuvotellun sopimuksen tasoitusperusteen mahdollista muuttamisesta, jonka niin eduskunta kuin maakuntapäivätkin voivat hyväksyä, ennen kuin hallitus antaa asiasta esityksen eduskunnalle. Toisin sanoan tätä koskee sama periaate kuin itsehallintolain muuttamista tai uudistamista.

II. Onko myös itsehallintolain 47 §:n 4 momentin edellytysten täyttyminen edellytys ehdotetulle sääntelytavalle?

Kysymys on väärin asetettu, koska se lähtee siitä, että valtion vero- ja muiden verrattavien tulojen olennainen kasvu valtion tilinpäätöksessä muodostaisi 47 §:n 2 momentissa tarkoitetun valtion tilinpäätöksen perusteiden muutoksen. Mainitun lainkohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa säädetään mm.: ”Säännöksessä tarkoitettuja rakennemuutoksia voivat olla esimerkiksi suurehkot alakohtaiset siirrot tulo- ja menoarviosta ulkopuolisiin rahastoihin ja muutokset tavassa, jolla tulot valtion tilinpäätöksessä tilitetään (brutto-nettoperiaate)”.

Kyseinen säännös otettiin itsehallintolain 47 §:n 2 momenttiin tasoitusperusteen korottamisen varmistamiseksi siinä tapauksessa, että itsehallinnolle tuleva tasoitusmäärä alenisi sen johdosta, että valtion tulojen, jotka lain voimaan tullessa otettiin valtion tilinpäätökseen, tilittäminen valtion tilinpäätöksessä rakennemuutosten vaikutuksesta lakkaisi tai vaihtoehtoisesti valtiovalta siirtyisi bruttoperiaatteesta nettoperiaatteeseen valtion tulojen tilittämisessä.

Itsehallintolain 47 §:n 2 momentissa säädetään siis, että tasoitusperustetta on muutettava, jos valtion tilinpäätöksen perusteet muuttuvat tasoitusmäärän suuruuteen olennaisesti vaikuttavalla tavalla, ja onkin vaikea nähdä, että valtion verotulojen olennainen kasvu sisältyisi lainkohdan vaatimukseen valtion tilinpäätöksen perusteiden muuttumisesta.

47 §:n 3 ja 4 momentti säätelee tapauksia, joissa tasoitusperustetta on muutettava muusta kuin 2 momentissa mainitusta syystä eli riippumatta siitä ovatko valtion tilinpäätöksen perusteet muuttuneet tasoitusmäärän suuruuteen olennaisesti vaikuttavalla tavalla.

47 §:n 3 momentissa annetaan esimerkkejä siitä, milloin tasoitusperustetta on korotettava maakunnan menojen kasvun vuoksi, ja 47 §:n 4 momentissa kuvataan tapausta, jolloin tasoitusperustetta on alennettava maakunnan menojen vähenemisen vuoksi.

Toisin sanoen, jos itsehallintolain 47 §:n 2 momentin tunnusmerkistö täyttyy, mitä en katso nyt käsiteltävässä tapauksessa tapahtuneen, niin tätä on sinänsä pidettävä riittävänä perusteena tasoitusperusteen muuttamiselle, riippumatta siitä täyttyykö tasoitusperusteen alentamisen tunnusmerkistö 47 §:n 4 momentin mukaan. Ja päinvastoin, jos 47 §:n 4 momentin tunnusmerkistö on täyttynyt, niin ei vaadita, että 47 §:n 2 momentin tunnusmerkistö on myös täyttynyt.

Tässä yhteydessä on syytä mainita onnetonta olleen, että koko 47 §:n 1-4 momentin rakenteen lähtökohtana on ollut se, että juuri Ahvenanmaan valtuuskunnan on jatkuvasti seurattava, miten pykälässä säädetty tunnusmerkistö mahdollisesti täyttyy, sekä toimittava ja tehtävä jatkuvasti päätöksiä tasoitusperusteen tarkistamisesta mainittujen havaintojen mukaisesti.

Kun hallitus ja eduskunta ”otti pois” ilman varsinaisia perusteluja tämän tehtävän kokonaan poikkeavan järjestelmän eduksi sopeuttamatta samanaikaisesti mainitun pykälän sisältöä tähän ”uuteen järjestelyyn” sekä jätti lisäksi säätämättä suoranaisen velvollisuuden hallitukselle (valtiovarainministeriölle) arvioida jatkuvasti tarvetta mahdollisen lakiehdotuksen antamiseen eduskunnalle tasoitusperusteen muuttamisesta, tuloksena oli toisaalta se, että pykälä ei toimi käytännössä ja toisaalta se, että yksityiskohtaiset perustelut ovat osittain vailla vaikutusta. Jo se tosiasia, että hallitus (valtiovarainministeriö) ei ole kertaakaan 26 vuoden aikana pitänyt tarpeellisena esittää eduskunnalle tasoitusperusteen tarkistamista, lienee riittävä todiste siitä, että järjestelmä epäonnistui mainitun muutoksen myötä toisaalta koskien sitä, kenen tulee arvioida, onko 47 §:n 2-4 momentin tunnusmerkistö täyttynyt ja toisaalta koskien sitä, kenellä on yksinomainen oikeus ratkaista, viedäänkö asiaa lainkaan eduskunnan arvioitavaksi ja päätettäväksi.

III. Miten Ahvenanmaan maakuntavähennys suhtautuu Ahvenanmaan itsehallintoon?

Ahvenanmaan itsehallintolaki jakaa lainsäädäntö- ja hallintovallan Ahvenanmaalla valtakunnan ja maakunnan kesken siten kuin mainitussa laissa säädetään. Tästä lainsäädäntö- ja hallintovallan jaosta Ahvenanmaalla seuraa yksi keskeinen ja perustavaa laatua oleva periaate, jonka mukaan valtakunta (valtiovalta) ei saa Ahvenanmaalla maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvilla aloilla säätää lakeja niin, että se vaarantaa joko itsehallintoelinten mahdollisuudet käyttää vapaasti toimivaltaansa eikä myöskään niin, että se loukkaa itsehallintolain säännösten soveltamista.
Nyt käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä (HE 15/2017 vp) tulee olemaan seuraavat vaikutukset itsehallinnolle ja itsehallintojärjestelmälle:

a) Esitykseen sisältyy ehdotus tasoitusperusteen muuttamisesta (alentamisesta) nykyisestä 0,45 %:sta 0,34 %:iin siitä huolimatta, että mikään itsehallintolain 47 §:n 2-4 momentin tunnusmerkistöistä tällaiselle alentamiselle ei liene täyttynyt. Se seikka, että valtio tulee uudistuksen johdosta kasvattamaan valtion tilinpäätöksessä tilitettäviä verotulojaan ja muita mahdollisia tuloja, muodostaa tuskin sellaista 47 §:n 2 momentissa edellytettyä valtion tilinpäätöksen perusteiden muutosta.

b) Uudistusehdotuksen vaikutuksena on, että itsehallintolain 49 §:ssä todettu ns. verohyvitysjärjestelmä (”ahkeruusraha”), jota suoritetaan silloin, kun maakunnassa maksuunpantu tulo- ja varallisuusvero ylittää 0,5 prosenttia vastaavasta verosta koko maassa, häviää nykyisessä muodossaan.

   Siitä lähtien, kun nykyinen itsehallintolaki tuli voimaan 1.1.1993 Ahvenanmaan maakunnan osuus on ylittänyt joka vuosi lainkohdassa säädetyn 0,5 %:n prosenttimäärän, ja itsehallinto on saanut keskimäärin noin 16 miljoona euroa vuodessa nyt kyseessä olevaa verohyvitystä.

   Vuonna 2015 Ahvenanmaalla maksuunpantiin 81 miljoonaa euroa välittömiä veroja, ja Ahvenanmaalle suoritettu verohyvitys oli 24 miljoonaa euroa.

   Jos uudistusehdotus toteutetaan suunnitellulla tavalla, ei edes Ahvenanmaalla maksuunpantujen verojen kasvu mainitusta 81 miljoonasta eurosta 120 miljoonaan euroon tule antamaan minkäänlaista tuottoa verohyvityksenä. Toisin sanoen verohyvitystä (ahkeruusrahaa) koskeva järjestelmä menetetään, ja itsehallintoon tulee menettämään kannustavan verokannusteen poisjäämisen lisäksi noin 16 miljoonan euron vuotuiset tulot.

Kysymyksessä mainittu ”Ahvenanmaan maakuntavähennys”, jonka on ajateltu olevan yhtä suuri kuin suunniteltu tuloveron korotus, joudutaan sisällyttämään uudistuksen osaksi, jotta lakipaketti ei olisi ristiriidassa perustuslain yhdenvertaisuusvaatimuksen kanssa.

Uudistuspakettiin sisältyvä lakisääteinen kunnallisveron alentaminen 12,47 prosenttiyksikköä (ainakin ensimmäisen vuonna) ei tule koskemaan Ahvenanmaata, koska kunnallisverotus Ahvenanmaalla kuuluu itsehallinnon lainsäädäntövaltaan.

Jollei suunniteltua ”Ahvenanmaan maakuntavähennystä” mahdollistettaisi Ahvenanmaalla asuville veronmaksajille, seurauksena olisi, että ahvenanmaalainen palkansaaja maksaisi12,47 prosenttiyksikköä enemmän valtion- ja kunnallisveroa kuin samanlaisia tuloja saava palkansaaja muualla Suomessa, ja tämä olisi tietenkin perustuslain yhdenvertaisuusvaatimuksen kanssa ristiriidassa.

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle 24.3.2017 antamassani lausunnossa olen selostanut seikkaperäisemmin tätä perustuslakikysymystä kohdassa 4.

Kaikkiaan ns. Ahvenanmaan maakuntavähennyksellä on vaikutuksia eräisiin itsehallintojärjestelmän talouden rakenteisiin ja toiminnallisuuteen, mutta samalla kyseinen vähennys on mahdollistettava sen estämiseksi, että uudistuspaketti on ristiriidassa perustuslain ja sen yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa.

IV. Miten arvioisitte verohyvityksen ja sen tosiasiallisen vähentymisen/poistumisen merkitystä perustuslain ja Ahvenanmaan itsehallintolain kannalta?

Olen edellä selostanut, että ns. verohyvitystä koskeva järjestelmä tulee käytännössä jäämään ”merkityksettömäksi” ehdotettavan ”sote-uudistuksen” arkkitehtuurin myötä.

Samanaikaisesti säännös tulee jäämään nykyiselleen, ja jos Ahvenanmaan veronmaksukyky ns. välittömien verojen osalta kasvaisi yli sen, mitä voidaan pitää kohtuullisena, esim. noin 80 miljoonasta eurosta 130 miljoonaan euroon vuodessa, niin itsehallinto saisi noin 10 miljoonaa euroa verohyvityksenä. Kuten sanottu tämä ei ole kovin uskottavaa, mutta teoriassa mahdollista.

Kokonaisarvioni on näin ollen, että erittäin todennäköisesti verohyvityksen kokonaan poisjääminen vaikuttaisi, jollei välittömästi niin ainakin välillisesti, maakunnan talouden alalla merkittävään mekanismiin ja säännökseen; yhteen mekanismeista ja säännöksistä, joka lähtee siitä, että verotustoimivalta Ahvenanmaalla yhdessä itsehallinnon vastuun kanssa ”valtion” tehtävien rahoittamisesta Ahvenanmaalla, tulee kompensoida erilaisin itsehallintolaissa säädellyin valtion varojen siirroin valtiovallalta itsehallintoelimille. Lisäksi yhtenä verohyvitysjärjestelmän tarkoituksena on kannustaa mahdollisimman suureen ”veronmaksuhaluun” Ahvenanmaalla, ja samalla tämä kannustin menetettäisiin.

Peter Lindbäck

Ahvenanmaan
maaherra
Ahvenanmaan valtionvirasto
PB 58
22101 Mariehamn
Puh: 018-635290
S-posti peter.lindback@ambetsverket.fi